

Bruxelles, 16.7.2020.
C(2020) 4813 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

**SMJERNICE O SEZONSKIM RADNICIMA U EU-u U KONTEKSTU PANDEMIJE
BOLESTI COVID-19**

SMJERNICE O SEZONSKIM RADNICIMA U EU-u U KONTEKSTU PANDEMIJE BOLESTI COVID-19

I. Uvod

Određeni sektori europskoga gospodarstva, posebice poljoprivredno-prehrambeni i turistički sektor, ovisi o potpori sezonskih radnika koji dolaze iz drugih država članica ili trećih zemalja u određenim razdobljima u godini. Vrlo često ti radnici zadržavaju svoje glavno mjesto boravišta u matičnoj državi i privremeno se sele u određenu državu članicu radi obavljanja djelatnosti koja ovisi o izmjeni godišnjih doba.

Prekogranični sezonski radnici imaju mnoga prava, koja se mogu razlikovati ovisno o tome jesu li građani Unije ili državljani trećih zemalja. Međutim, s obzirom na privremenu prirodu njihova posla i posebne okolnosti u kojima rade, izloženiji su riziku nesigurnih radnih i životnih uvjeta. Ti su uvjeti uslijed pandemije bolesti COVID-19 postali vidljiviji, a u nekim su se slučajevima i pogoršali. Osim toga, pokazalo se da u nekim slučajevima ti problemi mogu dovesti do daljnjeg širenja zaraznih bolesti i povećati rizik stvaranja žarišta zaraze COVID-om 19.

Stoga su hitno potrebne odgovarajuće mjere. Ove smjernice dopunjuju Smjernice o ostvarivanju slobodnog kretanja radnika tijekom pandemije bolesti COVID-19, objavljene 30. ožujka 2020.¹, i odgovor su na poziv Europskog parlamenta iz Rezolucije od 19. lipnja 2020. o zaštiti prekograničnih i sezonskih radnika². Odnose se i na sezonske radnike iz EU-a i na sezonske radnike iz trećih zemalja koji rade u EU-u te se, osim ako je drukčije navedeno, mjere u nastavku odnose na obje skupine.

II. Prava sezonskih radnika na rad u državi članici EU-a

Pravo pristupa sezonskih radnika državnom području određene države članice ili tržištu rada može se razlikovati ovisno o državljanstvu (zemalja EU-a ili trećih zemalja). Osim toga, sezonski se radnici mogu zapošljavati putem različitih posrednika.

Komisija u svojoj ulozi čuvarice Ugovora prati pravilnu primjenu pravila Unije u vezi sa sezonskim radnicima, a nacionalna su tijela odgovorna za pravilnu primjenu pravila u nacionalnom zakonodavstvu kojim se provode direktive EU-a. Stoga se države članice pozivaju da u tom pogledu pojačaju inspekcije na terenu, među ostalim uz potporu Europskog nadzornog tijela za rad (ELA)³, te da osiguraju potpunu provedbu svih primjenjivih pravila.

- *Jednako postupanje prema radnicima u EU-u*

U skladu sa slobodom kretanja radnika zaštićenom člankom 45. UFEU-a i načelom jednakog postupanja i nediskriminacije, građani EU-a imaju pravo tražiti posao, uključujući sezonski posao, u drugoj državi članici, primiti istu pomoć od nacionalnih službi za zapošljavanje i zaposliti se pod istim uvjetima kao i

¹ C/2020/2051, SL C 102I, 30.3.2020., str. 12.

² 2020/2664(RSP).

³ <https://www.ela.europa.eu/>

državljeni države članice domaćina. Nakon što se zaposle, na njih se primjenjuju zakoni i relevantni kolektivni ugovori države članice domaćina te se prema njima mora postupati jednako kao prema državljanima te države kad je riječ o uvjetima rada, uključujući primitke, otkaz te sigurnost i zdravlje na radu. Imaju i pravo na jednake socijalne i porezne povlastice kao i državljani te države. Ostanu li nesvojevoljno bez posla, u državi članici domaćinu zadržavaju status radnika šest mjeseci pod uvjetom da se prijave službi za zapošljavanje⁴.

U skladu s Direktivom 2014/54/EU⁵ radnici EU-a koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje imaju sljedeća prava: primiti pomoć nacionalnih tijela države članice domaćina za promicanje jednakog postupanja i potporu radnicima Unije i članovima njihovih obitelji; obratiti se sudu u slučaju diskriminacije na temelju državljanstva; primiti potporu sindikata i drugih tijela u svim sudskim i/ili upravnim postupcima; te biti zaštićeni od viktimizacije.

- ***Uvjeti za prihvrat sezonskih radnika iz trećih zemalja***

Državljeni trećih zemalja koji borave u državi članici različitoj od one u kojoj će biti zaposleni kao sezonski radnici ili koji borave u trećoj zemlji obično moraju podnijeti zahtjev za vizu, radnu dozvolu ili boravišnu dozvolu za boravak i rad u toj državi članici.

Državljeni trećih zemalja koji u EU dolaze iz trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika obuhvaćeni su Direktivom o sezonskim radnicima⁶, kojom se utvrđuju uvjeti za prihvrat i njihova prava nakon dolaska u EU. Od 17. ožujka 2020. države članice EU-a (osim Irske) i zemlje pridružene Schengenu primjenjuju ograničenje neobveznih putovanja u EU. U Preporuci Vijeća o privremenom ograničenju neobveznih putovanja u EU i mogućem ukidanju takvog ograničenja donesenoj 30. lipnja 2020.⁷ navodi se da bi trebalo dopustiti obvezna putovanja posebnih kategorija putnika koji putuju zbog nužne funkcije ili potrebe iz Priloga II. Preporuci, što uključuje sezonske radnike u poljoprivredi. U skladu s tom preporukom države članice mogu uvesti dodatne sigurnosne mjere za te putnike, posebno ako dolaze iz visokorizične regije.

- ***Upućeni sezonski radnici***

Sezonski radnici iz EU-a koji su zaposleni u jednoj državi članici, a poslodavac ih uputi na rad u drugu državu članicu, smatraju se upućenim radnicima u smislu Direktive 96/71/EZ⁸. Državljanke trećih zemalja koji zakonito rade i borave u određenoj državi članici poslodavac može uputiti u drugu državu članicu, te ih se u tom slučaju smatra upućenim radnicima⁹.

---

⁴ Članak 7. stavak 3. točka (c) Direktive 2004/38/EU.

⁵ Direktiva 2014/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o mjerama za lakše ostvarivanje prava zajamčenih radnicima u kontekstu slobode kretanja radnika (SL L 128, 30.4.2014., str. 8.–14.).

⁶ Direktiva 2014/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljanke trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika (SL L 94, 28.3.2014., str. 375.). Direktiva se primjenjuje na sve države članice osim Danske i Irske.

⁷ Preporuka Vijeća (EU) 2020/912 od 30. lipnja 2020. o privremenom ograničenju neobveznih putovanja u EU i mogućem ukidanju takvog ograničenja (SL L 208I, 1.7.2020., str. 1.–7.)

⁸ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

⁹ To se ne odnosi na državljane trećih zemalja koji borave i rade izvan EU-a za poslodavca koji ima poslovni nastan u državi koja nije članica EU-a. U potonjem slučaju primjenjuju se uvjeti za prihvrat sezonskih radnika iz trećih zemalja kako je prethodno objašnjeno.

U skladu s revidiranom Direktivom o upućivanju radnika¹⁰ na njih se primjenjuju temeljni uvjeti zaposlenja države članice domaćina koji proizlaze iz zakona ili univerzalno primjenjivih kolektivnih ugovora.

Najvažniji su uvjeti zaposlenja za upućene sezonske radnike ponajprije isplata primitaka od rada (uključujući sve obvezne sastavne elemente), uvjeti smještaja radnika te zdravlje, sigurnost i higijena na radu.

Upućenim se radnicima smatraju i sezonski radnici zaposleni preko poduzeća za privremeno zapošljavanje u jednoj državi članici i ustupljeni poduzeću korisniku u drugoj državi članici (domaćinu). Ne dovodeći u pitanje temeljne uvjete zaposlenja u državi članici domaćinu koji se primjenjuju na njih kao upućene radnike, poduzeće za privremeno zapošljavanje mora tim radnicima zajamčiti iste uvjete zaposlenja¹¹ koji bi se primjenjivali na radnika kojeg je izravno zaposlilo poduzeće korisnik.

Pri primjeni Direktive 2014/67/EU¹² države članice bi se trebale pobrinuti za učinkovite mehanizme putem kojih upućeni sezonski radnici mogu podnijeti pritužbe protiv poslodavca izravno u državi članici u koju su (bili) upućeni te da sindikati i druge treće osobe mogu sudjelovati u sudskim ili upravnim postupcima u ime upućenih radnika ili kao njihova potpora. U skladu s tom direktivom države članice bi trebale poduzeti mjere za djelotvornu zaštitu prava radnika u lancima podizvođenja.

- *Neprijavljeni rad*

Države članice pozvane su da poduzmu potrebne korake za borbu protiv neprijavljenog rada sezonskih radnika i da za to što više koriste Europsku platformu za rješavanje neprijavljenog rada. Mjere u okviru Platforme kao što su trostrana partnerstva i prekogranična suradnja, bolja analiza rizika i rudarenje podataka za učinkovitije inspekcije u kombinaciji s preventivnim mjerama kao što je popisivanje poduzeća koja poštuju pravila mogu učinkovito pridonijeti borbi protiv neprijavljenog rada sezonskih radnika.

III. Radni i životni uvjeti sezonskih radnika

Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 otkrila je često loše radne i životne uvjete sezonskih radnika, kao i loše uvjete zdravlja i sigurnosti na radu. Tijekom krize prijavljen je niz slučajeva kršenja prava sezonskih radnika i pogoršani su postojeći problemi s kojima se suočavaju i koje treba riješiti.

- *Sigurnost i zdravlje na radu*

Sezonski radnici imaju ista prava i razinu zaštite sigurnosti i zdravlja na radu kao i drugi radnici u određenoj državi članici. Direktivom 89/391/EEZ („Okvirna direktiva”) utvrđuje se niz obveza poslodavaca, uključujući procjenu profesionalnih rizika za sigurnost i zdravlje radnika te, u okviru njihovih odgovornosti, donošenje mjera potrebnih za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, uključujući

---

¹⁰ Direktiva (EU) 2018/957 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o izmjeni Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 173, 9.7.2018., str. 16.). Ta se direktiva primjenjuje od 30. srpnja 2020.

¹¹ U skladu s člankom 5. Direktive 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.–14.).

¹² Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).

prevenciju profesionalnih rizika i pružanje informacija i osposobljavanja, kao i osiguravanje potrebne organizacije i sredstava.

Okvirnu direktivu dopunjuje više od dvadeset direktiva o pojedinačnim aspektima sigurnosti i zdravlja na radu¹³ koje se primjenjuju na sve radnike, uključujući sezonske radnike, neovisno o državljanstvu, sektoru, djelatnosti ili zanimanju.

Komisija poziva države članice da podignu svijest o zahtjevima u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu koji se odnose na sezonske radnike i da poslodavcima pruže praktične informacije o tome kako provesti relevantne pravne zahtjeve koji se odnose na sezonske radnike u svim sektorima. Poslodavci bi trebali provesti detaljnu procjenu svih mogućih profesionalnih rizika te uspostaviti preventivne i zaštitne mjere koje iz toga proizlaze, uključujući osiguravanje potrebne zaštitne opreme i prilagodbu mjera promjenjivim okolnostima.

Komisija poziva države članice da posebno porade na sljedećim aspektima:

- pomno praćenje i osiguravanje potpune provedbe primjenjivih pravila na temelju Okvirne direktive,
- nedovoljna svijest o uvjetima sigurnosti i zdravlja na radu te percepcija rizika zbog rada u povremenim programima, jezičnih barijera i nedostatka osposobljavanja sezonskih radnika, u usporedbi s radnicima koji obavljaju stabilnije poslove,
- uključivanje sezonskih radnika u mehanizme savjetovanja i sudjelovanja koji se bave pitanjima u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radu.

S obzirom na to da udio sezonskih radnika radi u mikropoduzećima i malim poduzećima, Komisija podsjeća da je u Strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu 2014. – 2020.¹⁴ naglašena potreba da države članice povećaju kapacitet mikropoduzeća i malih poduzeća za uvođenje djelotvornih i učinkovitih mjera za sprečavanje rizika. Države članice pozivaju se da, među ostalim putem kontrola, manjim poduzećima pruže praktične smjernice o najučinkovitijim mjerama koje treba poduzeti kako bi se ograničili zdravstveni i sigurnosni rizici, posebno oni povezani s bolešću COVID-19, te informacije o uvedenim poticajnim mjerama. Mogle bi pružati i ciljanu potporu manjim poduzećima u sektorima u kojima je veći rizik od širenja COVID-a 19.

Države članice trebale bi promicati relevantne smjernice EU-OSHA-e¹⁵, posebice kad je riječ o nužnim higijenskim mjerama, te podsjećati poslodavce da moraju osigurati primjerene objekte u kojima se može ograničiti fizički kontakt, odgovarajuću infrastrukturu za konzumaciju jela i pića te zahode i tuševe.

Komisija poziva države članice i da pojačaju suradnju na poboljšanju radnih uvjeta sezonskih radnika, posebice putem Savjetodavnog odbora za zdravlje i sigurnost na radu i Odbora viših inspektora rada

---

¹³ Vidjeti Direktivu 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu, Direktivu 89/654/EEZ o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za mjesto rada, Direktivu 2009/104/EZ o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri uporabi radne opreme na radu, Direktivu 89/656/EEZ o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za uporabu osobne zaštitne opreme na radnom mjestu, Direktivu 90/269/EEZ o minimumu zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta pri ručnom prenošenju tereta u slučajevima kad postoji opasnost osobito od ozljeda leđa radnika, Direktivu 2000/54/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem biološkim agensima na radu, Direktivu 94/33/EZ o zaštiti mladih ljudi na radu.

¹⁴ COM(2014) 332 final.

¹⁵ <https://osha.europa.eu/hr/themes/covid-19-resources-workplace>

(SLIC)¹⁶. Trebalo bi uzeti u obzir posebne izazove povezane s ranjivim skupinama kao što su žene, mladi i stariji radnici te radnici s određenim zdravstvenim poteškoćama. Komisija potiče te odbore da raspravljaju o posebnim intervencijama usmjerenima na sprečavanje zdravstvenih rizika i upravljanje njima na jeziku koji je razumljiv sezonskim radnicima, kao i o ciljanim provedbenim mjerama.

Komisija poziva države članice da pojačaju inspekcije na terenu nužne za osiguranje pravilne primjene standarda za sigurnost i zdravlje na radu u pogledu sezonskih radnika.

Komisija ujedno potiče poslodavce i organizacije radnika da razmotre i promiču mehanizme kojima se osigurava primjereno ispunjavanje specifičnih potreba sezonskih radnika te će nastaviti poticati njihova nastojanja u tom pogledu.

Komisija će nastaviti surađivati s EU-OSHA-om na prikupljanju informacija i dobre prakse o aspektima sigurnosti i zdravlja na radu koji se odnose na sezonske radnike te njihovu distribuiranju relevantnim dionicima na nacionalnoj razini i razini Unije, među ostalim putem posebne informativne kampanje usmjerene na sezonske radnike.

Komisija potiče sinergiju šireg raspona politika i politike sigurnosti i zdravlja na radu u sektoru poljoprivredno-prehrambene proizvodnje, što je posebno zahtjevno kad je riječ o sigurnosti i zdravlju na radu, posebice u pogledu stope nesreća na radu. Na primjer, cilj je nove strategije „od polja do stola”¹⁷ osigurati pravedne, zdrave i ekološki prihvatljive prehrambene sustave. Zdravija i sigurnija radna mjesta od ključne su važnosti, čime se dodatno pridonosi boljoj zaštiti cjelokupnog javnog zdravlja.

- ***Smještaj i prijevoz***

Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ukazala je na često loš smještaj sezonskih radnika i loše uvjete u prijevozu do radnog mjesta. Iako Direktiva o sezonskim radnicima uključuje pravila o smještaju kojih se sezonski radnici iz trećih zemalja moraju pridržavati kako bi im se izdala viza, radna dozvola ili boravišna dozvola¹⁸, a revidiranom Direktivom o upućivanju radnika pravila zemlje domaćina o uvjetima smještaja, ako postoje, postala su primjenjiva na upućene sezonske radnike, ne postoji akt Unije kojim se jamče uvjeti smještaja za druge sezonske radnike. Komisija stoga poziva države članice da poduzmu sve potrebne mjere kako bi osigurale pristojne radne i životne uvjete za sve sezonske radnike. Svi bi sezonski radnici tijekom boravka u državi članici domaćinu trebali imati osiguran smještaj koji odgovara standardima utvrđenima nacionalnim zakonodavstvom i praksom. Države članice trebale bi osigurati da poslodavci sezonskim radnicima pruže ili organiziraju smještaj po cijeni koja nije pretjerana u odnosu na kvalitetu i njihove neto primitke.

Države članice bi usto trebale poticati poslodavce da najamninu ne odbijaju automatski od plaće sezonskog radnika. Ako poslodavac pruža ili organizira prijevoz i dostavu hrane i pića, ti bi troškovi također trebali ostati razumni i ne bi se smjeli automatski odbijati od plaće sezonskog radnika.

---

¹⁶ SLIC čine predstavnici službi inspekcije rada iz država članica.

¹⁷ COM(2020) 381 final.

¹⁸ Članak 20. Direktive 2014/36/EU.

Smještaj i prijevozna sredstva za sezonske radnike trebali bi ispunjavati sigurnosne i zdravstvene standarde na snazi u dotičnoj državi članici, uključujući mjere ograničenja socijalnih kontakata te zdravstvene i sigurnosne mjere primjenjive u kontekstu borbe protiv pandemije bolesti COVID-19¹⁹.

Nadalje, Komisija potiče države članice da utvrde posebne zahtjeve za poduzeća za privremeno zapošljavanje i agencije za zapošljavanje čiji su klijenti prekogranični i sezonski radnici u EU-u kako bi se osiguralo da ta poduzeća i agencije daju odgovarajuće informacije radnicima i poštuju minimalne standarde kvalitete kojima se osigurava primjerena zaštita u prekograničnim situacijama. Ti bi se zahtjevi mogli utvrditi u obliku kodeksa ponašanja ili čak zakonodavstva za ta poduzeća. Važno je da te agencije obavijeste radnike prije odlaska, neovisno o trajanju ugovora, o radnim uvjetima, pravima socijalne sigurnosti te prijevozu i smještaju, kao i o primjenjivim mjerama sigurnosti i zaštite na radu te o drugim relevantnim aranžmanima na njihovu vlastitom jeziku ili jeziku koji razumiju.

IV. Aspekti socijalne sigurnosti u vezi sa sezonskim radnicima

Uredbom (EZ) br. 883/2004 utvrđeno je zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti koje se primjenjuje na sezonske radnike. Ne temelju te uredbe radnici iz EU-a koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje podliježu sustavu socijalne sigurnosti samo jedne države članice. Cilj je izbjeći dvostruku ili nedovoljnu pokrivenost tih radnika. Radnici i njihov poslodavac nemaju mogućnost birati u kojoj su državi članici osigurani²⁰: primjenjivo zakonodavstvo objektivno proizlazi iz odredbi te uredbe, a temelji se na osobnoj i profesionalnoj situaciji radnika. Pravila osiguravaju stabilnost jer se izbjegavaju stalne promjene primjenjivog zakonodavstva i ograničava administrativno opterećenje za radnike, samozaposlene osobe, poslodavce i javna tijela²¹.

Zbog pripadnosti sustavu socijalne sigurnosti nadležne države članice sezonski radnici trebali bi imati pristup socijalnoj zaštiti na istoj razini kao i ostale osigurane osobe u toj državi članici. To se osiguranje obično sastoji od obveza, kao što su plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje, i ostvarivanja neposrednih prava i koristi, kao što su zdravstvena skrb, obiteljska davanja i davanja za nezaposlenost. Nadalje, iz sustava socijalne sigurnosti u kojem je osoba osigurana najmanje godinu dana isplatit će se i buduće mirovine kad se steknu uvjeti određeni na nacionalnoj razini²².

Kao i svi ostali radnici koji ostvaruju svoje pravo na slobodno kretanje, sezonski radnici koji su osigurani u državi članici koja nije država u kojoj obavljaju djelatnost moraju posjedovati prenosivi dokument (PD) A1²³. Tim se dokumentom dokazuje koje se zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti primjenjuje na radnika i potvrđuje da radnik nije obvezan plaćati doprinose u drugoj državi članici.

---

¹⁹ Vidjeti COVID-19: Smjernice za postupno ponovno uspostavljanje usluga prijevoza i povezanosti (SL C 169, 15.5.2020., str. 17.)

²⁰ Predmet C-345/09, van Delft i drugi, ECLI:EU:C:2010:610.

²¹ U skladu s člankom 11. stavkom 3. točkom (a) Uredbe br. 883/2004, primjenjivo zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti u pravilu je ono države članice u kojoj osoba obavlja djelatnost. Međutim, u člancima 12. i 13. predviđene su iznimke od tog općeg pravila u posebnim slučajevima kad zbog je prirode zanimanja radnika neopravdano ili nemoguće primijeniti takvo načelo. To uključuje, među ostalim, situacije u kojima poslodavac pošalje radnika da obavlja sezonsku djelatnost u njegovo ime ili u kojima sezonski radnici obavljaju djelatnost u najmanje dvije države članice.

²² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=854&langId=hr>

²³ https://europa.eu/youreurope/citizens/work/social-security-forms/contact_points_pd_a1.pdf

Državljanima trećih zemalja s boravištem izvan Unije kojima je dopušten ulazak na državno područje neke države članice u svrhu zaposlenja kao sezonski radnici imaju pravo na jednako postupanje u pogledu grana socijalnih sigurnosti definiranih u članku 3. Uredbe (EZ) br. 883/2004 kao prema državljanima države članice domaćina, iako se mogu primjenjivati neka ograničenja²⁴.

Komisija podsjeća da poslodavci moraju ispuniti sve obveze utvrđene zakonodavstvom koje se primjenjuje na njihove zaposlenike kao da se nalaze u nadležnoj državi članici²⁵. Svako nepoštovanje te obveze trebalo bi prijaviti relevantnim javnim tijelima države članice u kojoj je došlo do kršenja kako bi se provele potrebne istrage.

V. Informiranje sezonskih radnika

Nejasne ili nedovoljne informacije o pravima i obvezama sezonskih radnika i njihovih poslodavaca izravno utječu na njihovu zaštitu. Komisija stoga poziva države članice da provedu opsežne informativne kampanje namijenjene poslodavcima i sezonskim radnicima o primjenjivim standardima i pravima sezonskih radnika. Potiče i suradnju među državama članicama u tom području te među tijelima i različitim dionicima u istoj državi članici.

Direktivom 91/533²⁶ utvrđene su bitne informacije koje radnici, uključujući sezonske radnike, moraju dobiti u pisanom obliku od svojeg poslodavca u roku od dva mjeseca od početka radnog odnosa. To se posebno odnosi na opis posla koji treba obaviti, datum početka i, ako je to utvrđeno, prestanka radnog odnosa, trajanje plaćenoga godišnjeg odmora, visinu i elemente plaće, trajanje uobičajenog radnog dana ili tjedna te sve primjenjive kolektivne ugovore. Međutim, države članice iz tih minimalnih zahtjeva mogu isključiti neke kategorije radnika (primjerice kad je ukupno trajanje zaposlenja do mjesec dana). Komisija poziva države članice da od poslodavaca zahtijevaju da pruže te informacije sezonskim radnicima na jeziku koji razumiju neovisno o trajanju zaposlenja.

Osim toga, sezonski radnici iz trećih zemalja na koje se primjenjuje Direktiva o sezonskim radnicima moraju primiti, uz vizu ili dozvolu, pisane informacije o pravima i obvezama, uključujući i postupke povodom pritužbe²⁷.

---

²⁴ Zbog privremene prirode boravka sezonskih radnika države članice bi trebale moći iz jednakog postupanja prema takvim sezonskim radnicima iz trećih zemalja kao prema vlastitim državljanima izuzeti obiteljska davanja i davanja za nezaposlenost te porezne olakšice. Kad je riječ o državljanima trećih zemalja, podsjeća se da u skladu s Uredbom (EU) br. 1231/2010 oni imaju ista prava kao i sezonski radnici iz EU-a. Vidjeti članak 23. Direktive 2014/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljanima trećih zemalja u svrhu zapošljavanja u statusu sezonskih radnika (SL L 94, 28.3.2014., str. 375.).

²⁵ Članak 21. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.–42.).

²⁶ Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos (SL L 288, 18.10.1991., str. 32.–35.).

Od kolovoza 2022. tu će direktivu zamijeniti Direktiva (EU) 2019/1152 o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji (SL L 186, 11.7.2019., str. 105.–121.). Njome će se uvesti standardi koji će zajamčiti veću zaštitu (npr. kraći rokovi za pružanje informacija), a isključivanje radnika s kratkim ugovorima neće biti dopušteno.

²⁷ Članak 11. Direktive 2014/36/EU.

Kako bi se smanjio rizik od zaraze, poslodavci bi sezonskim radnicima trebali osigurati i jednostavan pristup, u smislu oblika i jezika, informacijama o profesionalnim rizicima i sigurnosnim zahtjevima te svim uputama i postupcima u vezi sa sigurnošću i zdravljem.

Komisija poziva države članice da se pobrinu da poslodavci i sezonski radnici budu upoznati sa svojim pravnim obvezama te da ih razumiju i ispunjavaju.

U skladu s Direktivom 2014/67/EU sve su države članice uspostavile jedinstvene nacionalne službene internetske stranice o upućivanju radnika koje sadržavaju informacije o pravima radnika i obvezama poslodavaca²⁸.

Naposlijetku, portal EURES²⁹ nudi praktične, pravne i administrativne informacije o radnim i životnim uvjetima u svim državama članicama od važnosti za sezonske radnike, dok se na Portalu za imigraciju³⁰ pružaju dodatne informacije koje se posebno odnose na sezonske radnike iz trećih zemalja. Komisija blisko surađuje sa svojim partnerima EURES-a u državama članicama kako bi oblikovala mjere usmjerene na sezonske radnike te će nastaviti podupirati nastojanja država članica i relevantnih dionika kojima je cilj osigurati da se sezonski radnici i poslodavci u velikoj mjeri koriste portalom EURES.

VI. Daljnje mjere

Komisija će provesti **studiju** kako bi prikupila podatke o sezonskom radu unutar EU-a i utvrdila najbitnije probleme, među ostalim one koji su se pojavili tijekom pandemije bolesti COVID-19, te one povezane s podizvođenjem.

Komisija će organizirati **saslušanje s europskim socijalnim partnerima** na temu sezonskih radnika. Osim toga, Komisija poziva države članice da potaknu nacionalne socijalne partnere na rješavanje problema s kojima se sezonski radnici suočavaju u državama članicama domaćinima.

Komisija će dodatno razmotriti posebne mjere povezane sa zdravljem i sigurnošću radnika na radu, uključujući sezonske radnike, u kontekstu **predstojećeg strateškog okvira EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu**.

Komisija će nastaviti surađivati s **Europskim nadzornim tijelom za rad (ELA)** kao stalnim forumom za razmjenu među nacionalnim tijelima i putem aktivnosti informiranja. Komisija poziva ELA-u da **koordinira kampanju podizanja svijesti** usmjerenu na sektore koji su izloženi sezonskom radu te da blisko surađuje sa svojim partnerima EURES-a u državama članicama na oblikovanju posebnih aktivnosti povezanih s njima. Poziva ELA-u da uspostavi forum za suradnju i razmjenu među nacionalnim upravama te da preispita i podupre poboljšanje načina pružanja informacija sezonskim radnicima na službenim nacionalnim internetskim stranicama.

Komisija će nastaviti podupirati države članice u suzbijanju neprijavljenog rada povezanog sa sezonskim radom putem **Europske platforme za rješavanje neprijavljenog rada**, među ostalim u pogledu važnosti bolje informiranosti o pravima i obvezama među radnicima i poslodavcima.

---

²⁸ Vidjeti karticu „Nacionalne internetske stranice o upućivanju” https://europa.eu/youreurope/citizens/work/work-abroad/posted-workers/index_hr.htm

²⁹ <https://ec.europa.eu/eures/public/homepage>

³⁰ <https://ec.europa.eu/immigration/>

Komisija će poticati **EU-OSHA-u da blisko surađuje s Odborom viših inspektora rada** radi provedbe istraživanja o visokorizičnim zanimanjima, uključujući ona povezana sa sezonskim radnicima.

Komisija će nastaviti blisko surađivati s državama članicama u **Administrativnoj komisiji za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti** kako bi se razmotrila mogućnost izrade odgovarajućih smjernica o sezonskim radnicima. Komisija će razmotriti i pokretanje komparativne analize koju će provesti mreža pravnih stručnjaka za slobodno kretanje i koordinaciju socijalne sigurnosti (MoveS)³¹.

Komisija poziva države članice da razmotre jačanje **suradnje među upravama**, među ostalim putem tijela iz Direktive 2014/54/EU. Spremna je podržati takvu suradnju organiziranjem sastanaka radi razmjene dobre prakse i uspostave stabilnijih mehanizama.

Kad je konkretno riječ o sezonskim radnicima iz trećih zemalja, Komisija trenutačno provodi **procjenu prenošenja Direktive 2014/36/EU u državama članicama** kako bi 2021. podnijela izvješće o provedbi Parlamentu i Vijeću. U tom izvješću razmotrit će se sve odredbe te direktive, među ostalim u pogledu jednakog postupanja, radnih uvjeta, zdravlja i sigurnosti te pružanja pouzdanih statističkih podataka, te će se procijeniti štite li se njome sezonski radnici iz trećih zemalja na odgovarajući način.

---

³¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1098>